DE PRINCIPE

GULÆ INCOMMODO,

EJUSQUE REMEDIO.

DIALOGUS

ANONYMI

AUCTORIS.

COLONIÆ, MDCCXLIII.

Laymannus, Philopater.

QUid me quotidianis precibus fatigas? Si quid eſt in quo te juvare poſſim, utere opera mea: ſed interim noli invidere mihi, ut prodeſſe poſſim quamplurimis. Phil. Excutiendæ tibi ſunt ingenii vires, ut magna cura me liberes. Proximis diebus dives neſcio quis abdomini

ſerviens quæſivit a me, ut ſe a jejunio excuſarem. Divitem dixi. Hoc ſatis ad gratiam. Tamen negavi fieri poſſe. Ille ſtatim manum utramque complexus amicitiæ monuit, vetera beneficia commemoravit, ingentia promiſſa fecit. Quid multa? homo ſum. Victus precibus manus dedi. Ægre permiſi, ſed permiſi tamen, ut cibo uteretur, modo de me ſileret, ſi forte aliquis ſcire cuperet, unde hoc ſibi juris. Id primum uxor reſcivit. Mox tota civitas. Igitur quisque domum meam ventitare, rogare ut per me ſibi eodem jure frui liceret, ſatis eſſe notum quid aliis conceſſiſſem. Quid ego ad hæc? Rem dico conſultatione indigere, parvis de rebus non agi; itaque tempus concedant. Biduum conceditur: ſtatuta dies præterit: Inſtaurantur preces: tandem reſpondendum

eſt.

est. Vides quanto in periculo sim. Ego sane multitudinem inconsultam contemno; sed tamen multitudo est. Laym. Jubeo te bene sperare. Habes a Theologis nostris quomodo te facile expedias. Si tu quid sit Theologus, & quanti valeat hoc nomen, non ignoras, nihil est cur timeas. Phil. Equidem non ignoro, sed Patres metuo, qui religiosissime jejunii leges servari jubent. Laym. Novi quid isti præcipiant; sed novissime edicto cautum est, ne quisquam ipsorum auctoritate utatur. Phil. Monstra narras. Quid hoc edicti est? Laym. Recitabo ejus verba. *Quandoquidem Theologi recentiores optime de Morali disciplina meriti sunt, & cuncta mollius accipiendo humanæ imbecillitati subvenerunt, eosdem in Patrum locum suffici voluimus, ita ut quidquid de quacunque re dixerint*

firmum ratumque habeatur. Siquis autem in posterum suam aliorumve sententiam Patrum auctoritate confirmabit, eidem aqua & igni interdici jubemus. Phil. Plane animam reddidisti. Nunc tandem videor posse respirare. Laym. Rursus moneo: fac sis bono animo. Jam remotis Patribus, paullo durius cum homine agentibus, & humanæ imbecillitatis oblitis, quisque a jejunio liber est. Tam multæ sunt caussæ, quibus excusatio peti potest. Phil. Cedo mihi caussas istas, nisi molestum est. Laym. An est, cur alium ego malim, quam te videri sapientem? Paucis accipe. Primum ætas excusat; si quis annum vigesimum primum nondum excesserit, aut sexagesimum prætergressus fuerit. Nam ille cibo indiget, ut vires acquirat; hic ut amissas reficiat. Phil. Quid si tamen firma valetudine utatur?

tur? Num excusari debet? Laym. Placet quibusdam, & nobis quidem in primis, qui probabilia sequimur. Post ætatem corporis infirmitas excusat. Hæc enim proxima est senectuti: atque adeo senectuti ipsi excusationem parat. Phil. Perge porro. Laym. Sequitur corporis labor, qui cum jejunio conjungi non potest. Itaque excusantur Sutores, Famuli, Fabri, Cursores, aliique qui corpus assidue exercent. Excipiuntur autem qui se levius agitare solent, cujusmodi sunt qui fila ducunt, aut vestes farciunt. Phil. Miseret me istorum, qui Theologo carent. Laym. Est mihi, est animus: non deseram auxilium petentes. Phil. Hominem non agnovi misericordiorem te. Alii omnes satis se officiosos putant, si uni aut alteri rem gratam fecerint: tu vero omne genus

mortalium uno vinculo devincire ſtudes. Laym. Noli hoc mihi laudi vertere, quandoquidem ita ſum a majoribus inſtitutus. Nulla in re ſe noſtri tam faciles præbent, quam ubi agitur de jejunio. Audi ſummæ humanitatis exempla. Phil. Audiam libenter. Laym. Convenit inter Patres, eos omnes, qui pedibus longum iter ſuſcipiunt jejunii legibus non teneri; ſed illos non item, qui equo aut rheda vehuntur. Ægre tulerunt Viri nobiles ſibi minus concedi, quam homini terræ filio. Quæſti ſunt cum Theologis noſtris ſibi ab hominibus, quos ne verbo quidem offendiſſent injuriam fieri. Itaque viderent num adverſus eos lege Aquilia agi poſſet. Res ad concilium delata eſt. Variis ſententiis pugnatum, ſed vicit tandem pars melior; pronunciatumque eſt æquum videri,

ut

ut ii quoque qui rheda, aut equo vehuntur eodem jure gauderent. Eodem ipso die iis quoque consultum, qui pila luderent, & factum est decretum in hæc verba: *Quamquam probibitum sit eo animo pilæ ludum instituere, ne jejunium servetur, tamen placet, si quis ita corpore defatigatus sit, ut cibo abstinere non possit, a jejunio excusari.* Phil. Egregie hoc decreto otiosis hominibus provisum est. Est sane cur Theologis vestris eorum nomine gratias agam. Laym. Nulla est hominum conditio, nullus ordo, cui non prospexerint: dies noctesque de ipsorum commodis cogitant, fœminisque præsertim, quippe infirmioribus, consulere conantur. Phil. Quid quæso de fæminis statuunt? Valde scire cupio; nam hæ plus molestiæ afferre solent. Laym. Hoc primum statuunt: *jus suum cuique*

que tribuendum esse. Phil. Novi juris principium. Quid denique? Laym. Cum ergo maritus uxori jus suum tribuere debeat, si id facere non possit, nisi cibo corpus reficiat, a jejunio excusatur. Phil. Valeat Ulpianus. Nemo melius cavit, ne cuiquam fraus fieret. Laym. Gaudeo hoc tibi probari. Quis autem non probet? Nihil majore studio Auctores nostri curarunt, quam ne inter eos, qui matrimonio juncti essent lites orirentur. Quoccirca Uxorem ipso jejunii tempore cænare jubent, si periculum sit ne ob eam caussam maritus irascatur. Phil. Quid vero de se ipsis decreverunt? Laym. Longe æquiores in alios sunt, quam in se ipsos. Nihilominus eos a jejunio liberos esse volunt, qui Orationes ad populum habent, aut confessiones excipiunt, quod utrique se

in

in munere laboriosissimo exerceant . Phil. Nolim molestus esse ; sed tamen inter utrumque vide quid intersit . Laym. Recte mones , ideoque Pasqualigus recte distinguit inter peccata *gravia* , *& levia* . Nam qui graviorum confessiones excipit , a jejunio liber est ; qui autem leviorum non item. Phil. Quam placet viri hujus ingenium ? Ex hac una distinctione coniicio quantus vir fuerit . Laym. Numquam hominem pro merito laudabis. Alii doctrinam & eruditionem mirantur . Ego magis capior singulari quadam naturæ morumque suavitate, qua sibi omnes mortales devinxit . Nemo melius moralis Theologiæ præcepta tenuit , & ad humanæ vitæ usus accommodavit . De jejunio plura scripsit , quæ valde probantur , & si longior vita fuisset , libellum editurus erat , in quo hoc sibi probandum susce-

ſuſceperat. *Licere cuiquam, ſalva jejunii lege, diſcumbere vel decies in die*. Phil. Egregium opus amiſimus, & auro contra æſtimandum. Rogandi ſunt Reges inferorum, ut hunc reviviſcere ſinant. Laym. Mitte Poetarum portenta, nec *miſce ſacra profanis*. Non deerunt qui ejus partes impleant, & quidem magna cum laude. Interim hoc debemus eſſe contenti, quod Medicis, Chirurgis, Cauſſidicis, Fullonibus, Calceolariis, & aliis id genus immunitatem dedit. Phil. Nihil amplius quæro. Huc demum redit res. Nemo eſt qui jejunium ſervare teneatur. Laym. Profecto: modo adſit juſta cauſſa. Phil. Cujus tandem eſt cognoſcere num juſta ſit? Laym. Non alius quam Sacerdotis, ad quem in rebus dubiis confugiendum eſt. Phil. Quid ſi mihi aliter videtur ac Sacerdoti?

Laym.

Laym. Hic se, velit nolit, ad tuam voluntatem accommodare debet. Satis est, quam caussam habes, tibi justam videri, ut ea quoque ipsi probetur. Phil. Cujus auctoritate hanc Sententiam tueris? Laym. Cajetani videlicet. Audi aurea verba. *Confessarios moneo ne pœnitentes suos nimis urgeant, si rationem aliquam, quæ ipsis probabilis, & justa appareat, afferant, cur in Quadragesima tantum bis, vel ter per Hebdomadam jejunent, ne forte si ipsis denique contradicant, vel numquam omnino jejunent, vel ob conscientiam gravius peccent, qui alioquin sine omni culpa, vel saltem sine mortali fuissent.* Phil. Sapienter, ut omnia. Sed tamen hæ voces intra parietes vestros continendæ sunt. Cavete ne exeant. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς οὔτε σοὶ λέγειν οὔτε ἐμοὶ ἀκούειν τὰ τοιαῦτα.